

Альберт Дмитрович Черненко (начальник науково-дослідного відділу бойового екіпірування Наукового центру сухопутних військ Національної академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного)

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів, Україна

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИТРАТ НА УТРИМАННЯ ТА РОЗВИТОК ЗБРОЙНИХ СИЛ В ІНТЕРЕСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ СКЛАДОВИХ ОПЕРАТИВНИХ (БОЙОВИХ) МОЖЛИВОСТЕЙ

У статті запропонована методика оцінювання ефективності витрат на утримання і розвиток ЗС України на основі співвідношення реальних та необхідних витрат за складовими оперативних (бойових) можливостей. Для визначення верхнього і нижнього порогів ефективних витрат використовуються необхідні (сплановані) витрати на складову оперативних (бойових) можливостей та необхідні витрати на утримання.

Ключові слова: витрати на утримання і розвиток ЗС України, ефективність, оперативні (бойові) можливості, верхній і нижній порогів ефективних витрат.

Вступ

Дана інструкція оформлена згідно з вимогами до оформлення статей та може бути використана у якості шаблону.

Постановка проблеми. На теперішній час відчувається значний брак науково-методологічної бази для оцінювання ефективності витрат на утримання та розвиток збройних сил. До кола питань, які потребують дослідження в цьому напрямку є планування ресурсних витрат з урахуванням ефективності витрачання коштів, цілий ряд питань регулювання витрат в умовах існування диспропорцій у виробництві та оснащенні збройних сил тощо. Одним із найважливіших завдань, яке потребує вирішення є створення методики оцінювання ефективності витрат на утримання та розвиток збройних сил в інтересах забезпечення обороноздатності України. Необхідність створення такої методики обумовлена відсутністю способів оцінювання витрат на збройні сили (ЗС) загалом з врахуванням розвитку оперативних (бойових) можливостей, яка б враховувала як раціональний обсяг виділених коштів, так і їх мінімум, що надає можливість уникнути деградації окремих важливих складових функціонування ЗС. Вищезазначене обумовлює актуальність даної публікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ефективності витрат з метою забезпечення ЗС було досліджене в роботах ряду вчених. Серед дослідників, які вивчали особливості ресурсного забезпечення ЗС в контексті методології оцінки витрат на утримання та розвиток слід назвати О.П. Остапенка, О. В. Гуляка, О.М. Семененка, С.Л. Столінця, О.К. Луценка, В.Л. Іванова, О.І. Кремешного, Р.В. Бойка та інших.

Окремі з цих робіт присвячені питанням оцінки ризиків при здійсненні витрат на утримання ЗС [1], методології оцінки витрат на утримання сухопутних військ [2], оцінювання готовності ЗС до виконання завдань за призначенням з урахуванням їх можливостей [3]. Поряд з тим у зазначених роботах питання оцінювання ефективності витрат розкрито побіжно, в якості складової ризику (оцінка ризику ефективного використання коштів) [1], заклику до прогнозування операцій за критерієм “ефективність-вартість” [2], розрахунку рівня ефективності виконання завдань за призначенням [3]. Однак, питання розроблення принципів, методів, способів та прийомів оцінювання ефективності витрат на утримання та розвиток ЗС в інтересах забезпечення обороноздатності України у зазначених роботах не досліджувалось. Тобто, можна констатувати, що методичне забезпечення для оцінювання ефективності витрат на утримання та розвиток ЗС в інтересах забезпечення обороноздатності України досліджене практично не було, що ставить на порядок денний необхідність створення відповідної методики.

Мета статті. Розроблення методики оцінювання ефективності витрат на утримання та розвиток збройних сил в інтересах забезпечення обороноздатності України з урахуванням складових оперативних (бойових) можливостей.

Виклад основного матеріалу дослідження

Методика оцінювання ефективності витрат на утримання та розвиток ЗС в інтересах забезпечення обороноздатності України з

урахуванням складових оперативних (бойових) можливостей ґрунтується на гіпотезі про наявність ефективного простору витрат на утримання та розвиток ЗС України. Сутність цієї гіпотези детально викладена в [6]. Сутність цієї методики полягає в тому, що ефективність витрат на утримання та розвиток Збройних Сил України оцінюється за складовими оперативних можливостей. Кожна із складових має певні межі ефективності витрат, перевищення верхньої межі веде до нерационального використання витрат, а брак витрат для нижньої межі означатиме недофінансування, що призводитиме до поступової деградації збройних сил. Зазначена гіпотеза може бути реалізована у вигляді методики з використанням експертно-аналітичних процедур, описаних автором в [7] або (що більш результативно в умовах відсутності відповідних експертно-аналітичних ресурсів) за допомогою

ряду розрахункових співвідношень, з використанням показників бюджетного процесу.

Методика, що пропонується у статті базується на використанні ряду розрахункових співвідношень, в основі яких покладена формула:

$$E_{\text{витрЗСУ}} = f(e_1, e_2, \dots, e_n), \quad (1)$$

де e_1, e_2, \dots, e_n – сукупність ефективностей складових витрат;

n – кількість складових витрат.

Якщо витрати за однією із складових будуть неефективними, то загальні витрати для утримання і розвитку ЗС України слід визнати неефективними.

До складових витрат (табл.1) на забезпечення Збройних Сил України доцільно віднести витрати на формування категорій оперативних (бойових) можливостей (спроможностей) [4].

Таблиця 1

Складові витрат за категоріями можливостей

№	Відповідність складових витрат категоріям можливостей
1	e_1 – оперативна можливість Готовність військ (сил)
2	e_2 – оперативна можливість Розвідка
3	e_3 – оперативна можливість Розгортання та мобільність
4	e_4 – оперативна можливість Застосування військ (сил)
5	e_5 – оперативна можливість Управління та зв'язок
6	e_6 – оперативна можливість Логістика
7	e_7 – оперативна можливість Живучість та захист військ

Вихідними даними для методики:

перелік оперативних (бойових) можливостей (спроможностей) ЗС;

перелік типових структур та їх кількість, що забезпечують зазначені оперативних (бойових) можливостей (спроможностей) ЗС;

рівень фінансових витрат на утримання і розвиток типових структур ЗС.

Обмеження і припущення. Застосування методики обмежується часовими та адміністративними рамками короткострокового оборонного планування. Оцінка ефективності витрат охоплює річний термін оборонного планування. Методика не оцінює ефективність витрат надання міжнародної та волонтерської та інших видів допомоги Збройним Силам України. В методиці не враховуються витрати, кошти на які отримані від продажу надлишкового військового майна.

Показники та розрахункові співвідношення.

Ефективність витрат на утримання і розвиток ЗС України пропонується визначати за формулою:

$$E_{\text{витрЗСУ}} = \frac{C^R}{C^N}, \quad (2)$$

де

C^R – реальні витрати на утримання і розвиток ЗС України;

C^N – необхідні витрати на утримання і розвиток ЗС України.

Під реальними витратами на утримання та розвиток ЗС України будемо розуміти витрати, які використовуються для досягнення можливостей за певний період часу. Під необхідними витратами слід розуміти ті витрати, які необхідні для досягнення можливостей за певний період часу. Період часу для реальних і необхідних витрат у формулі (2) повинен бути однаковим. Звичайно оцінюваний період окреслюється терміном один рік – період часу за який можливо оцінити наскільки були досягненні можливості після здійснення комплексу заходів у ЗС (оснащення, заходи підготовки ЗС тощо). В подальшому цей період для оцінювання буде прийнятий в якості еталону.

Ефективність витрат на утримання і розвиток ЗС України за сумою складових визначається за формулою:

$$E = \frac{\sum_{i=1}^n C_i^R}{\sum_{i=1}^n C_i^N}, \quad (3)$$

де C_i^R – реальні витрати на утримання і розвиток ЗС України за i -ю складовою;

C_i^N – необхідні витрати на утримання і розвиток ЗС України за i -ю складовою;

n – кількість складових витрат.

Умовами забезпечення ефективності витрат на утримання і розвиток ЗС України, пропонуються

$$\begin{cases} \forall C_i^R > C_{i\min}^N, \\ \forall C_i^R < C_{i\max}^N, \end{cases} \quad (4)$$

де $C_{i\min}^N$ – мінімально допустима межа витрат за i -ю складовою;

$C_{i\max}^N$ – максимально допустима межа витрат за i -ю складовою.

В якості нижньої межі витрат за i -ю складовою повинно бути значення витрат на утримання за цією складовою.

$$C_{i\min}^N = C_{ui}^N. \quad (5)$$

В якості верхньої межі витрат за i -ю складовою є значення суми витрат на утримання, розвиток і набуття можливостей за i -ю складовою

$$C_{i\max}^N = C_{ui}^N + C_{oi}^N + C_{qi}^N + C_{wi}^N, \quad (6)$$

де $C_{ui}^N = \sum_{j=1}^m C_{uji}^N$ – витрати на утримання m типових структур за i -ю складовою;

$C_{oi}^N = \sum_{j=1}^m C_{oji}^N$ – витрати на **розвиток** m типових структур за i -ю складовою;

$C_{qi}^N = \sum_{j=1}^m C_{qji}^N$ – витрати на набуття можливостей m типових структур за i -ю складовою;

$C_{wi}^N = \sum_{j=1}^m C_{wji}^N$ – витрати на **забезпечення** **готовності** m типових структур за i -ю складовою.

Усі складові являють собою сукупність типових структур, створених для виконання завдань за призначенням, тому витрати на утримання, розвиток і набуття відповідних можливостей є витратами на утримання і розвиток ЗС України. **Реальні** витрати для сукупності цих структур розраховуються аналогічно до необхідних витрат на розвиток та утримання m типових структур $C_{ui}^R, C_{oi}^R, C_{qi}^R, C_{wi}^R$. Отже, реальні витрати за складовою розраховуються за формулою:

$$C_i^R = C_{ui}^R + C_{oi}^R + C_{qi}^R + C_{wi}^R. \quad (7)$$

Узагальнена формула для розрахунку всіх реальних витрат для сукупності типових структур за всіма складовими має вигляд:

$$C^R = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{uij}^{Rt} + \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{oij}^{Rt} + \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{qij}^{Rt} + \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{wij}^{Rt}, \quad (8)$$

де C_{uij}^{Rt} – реальні витрати на утримання j -ї типової структури за i -ю складовою витрат;

C_{oij}^{Rt} – реальні витрати на оснащення j -ї типової структури за i -ю складовою витрат;

C_{qij}^{Rt} – реальні витрати на набуття можливостей j -ю типовою структурою за i -ю складовою витрат;

C_{wij}^{Rt} – реальні витрати на забезпечення готовності j -ю типовою структурою за i -ю складовою витрат.

n – кількість складових витрат;

m – кількість типових структур в i -й складовій.

Необхідні витрати для сукупності типових структур за всіма складовими розраховуються за формулою:

$$C^N = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{uij}^{Nt} + \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{oij}^{Nt} + \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{qij}^{Nt} + \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m C_{wij}^{Nt}, \quad (9)$$

де C_{uij}^{Nt} – необхідні витрати на утримання j -ї типової структури за i -ю складовою витрат;

C_{oij}^{Nt} – необхідні витрати на оснащення j -ї типової структури за i -ю складовою витрат;

C_{qij}^{Nt} – необхідні витрати на набуття можливостей j -ю типовою структурою за i -ю складовою витрат;

C_{wij}^{Nt} – необхідні витрати на забезпечення готовності j -ю типовою структурою за i -ю складовою витрат;

n – кількість складових витрат;

m – кількість типових структур в i -й складовій.

Використання числових значень витрачених коштів для оцінювання ефективності витрат є непоказовим, оскільки не дає можливості виявити неефективність при перевитраті коштів (коли реальні витрати перевищують необхідні). Ситуація коли $C^N < C^R$ призведе до того, що ефективність буде перевищувати 1. Для коректної оцінки ефективності витрат у формулі (2) доцільно замінити числові значення витрат на значення оціночної шкали. Множина значень шкали для здійснення оцінки ефективності витрат:

$$\{S_1, S_2, \dots, S_5\}. \quad (10)$$

Самі значення шкали та їх пояснення наведені в табл. 2. Ці значення відповідають значенням розповсюдженої шкали оцінювання [5] з яких вилучені проміжні судження.

Шкала для оцінювання витрат за складовими

№	Позначення	Значення шкали	Пояснення значень
1	S ₁	1	Максимальне перевищення (брак) витрат над ефективними
2	S ₂	3	Перевищення (брак) витрат над ефективними близькі до максимального
3	S ₃	5	Середня ступінь перевищення (браку) витрат над ефективними
4	S ₄	7	Мінімальне перевищення (брак) витрат над ефективними
5	S ₅	9	Витрати ефективні

Застосування шкали табл. 1 математично описується наступним чином.

$$\begin{cases} C_i^R < C_{i\min}^N \Rightarrow C_i^R = S_1 \in \{S_1, S_2, S_3, S_4\}; \\ C_i^R > C_{i\max}^N \Rightarrow C_i^R = S_1 \in \{S_1, S_2, S_3, S_4\}; \\ (C_i^R > C_{i\min}^N) \& (C_i^R < C_{i\max}^N) \Rightarrow C_{si}^R = S_5; \\ \forall C_{si}^N \Rightarrow S_5. \end{cases} \quad (11)$$

Максимальному значенню шкали S₅ відповідають ефективні витрати для за i-ю складовою. Витрати, які перевищують або менші за розраховані оцінюються значеннями шкали S₁, S₂, S₃, S₄. Чим більша невідповідність між ефективним і неефективним значеннями, тим

менше значення оцінки реальних витрат. Ілюстрація принципу оцінки з використання шкали табл. 1 показана на рис. 2.

Максимальному значенню шкали S₅ відповідають ефективні витрати для за i-ю складовою. Витрати, які перевищують або менші за розраховані оцінюються значеннями шкали S₁, S₂, S₃, S₄. Чим більша невідповідність між ефективним і неефективним значеннями, тим менше значення оцінки реальних витрат. Ілюстрація принципу оцінки з використання шкали табл. 1 показана на рис. 2.

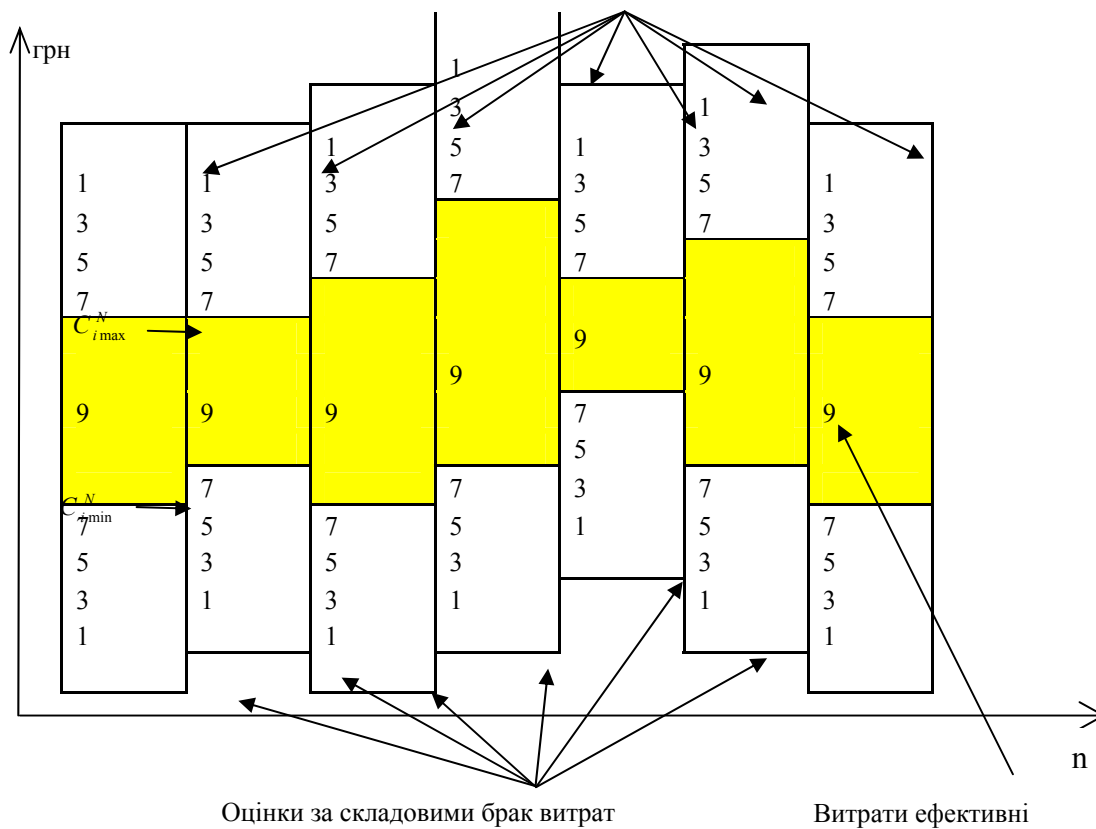

Рис.2. Оцінки за складовими перевищення витрат

Відповідність числових значень необхідних витрат значенням шкали табл. 2 розраховується з використанням кроку.

$$C_i^{Sb} = \frac{C_{imin}^N}{4}, \quad (13)$$

Для оцінки кожної складової за браком витрат:

$$C_i^{Sb} = \frac{C_{imin}^N - (C_{imax}^N - C_{imin}^N)}{4}, \quad (12)$$

якщо $C_{imin}^N - (C_{imax}^N - C_{imin}^N) > 0$,

якщо $C_{imin}^N - (C_{imax}^N - C_{imin}^N) < 0$.

Тоді для i -ї складової витрат значення шкали, що нижчі мінімуму витрат, будуть узгоджені згідно даних табл. 3.

Таблиця 3

Відповідність розрахованих значень значенням шкали

№	Числове значення	Значення шкали	Позначення
1	$C_{imin1}^N = C_{imin}^N - C_i^{Sb}$	7	S_{i1}^b
2	$C_{imin2}^N = C_{imin}^N - 2C_i^{Sb}$	5	S_{i2}^b
3	$C_{imin3}^N = C_{imin}^N - 3C_i^{Sb}$	3	S_{i3}^b
4	$C_{imin4}^N = C_{imin}^N - 4C_i^{Sb}$	1	S_{i4}^b

Для оцінки кожної складової за перевищенням витрат крок буде рівним:

$$C_i^{Sa} = \frac{C_{imax}^N + (C_{imax}^N - C_{imin}^N)}{4}. \quad (14)$$

Тоді для i -ї складової витрат значення шкали, що вищі максимуму витрат будуть дорівнювати, табл. 4.

Таблиця 4

Відповідність розрахованих значень значенням шкали

№	Числове значення	Значення шкали	Позначення
1	$C_{imax1}^N = C_{imax}^N + C_i^{Sa}$	7	S_{i1}^a
2	$C_{imax2}^N = C_{imax}^N + 2C_i^{Sa}$	5	S_{i2}^a
3	$C_{imax3}^N = C_{imax}^N + 3C_i^{Sa}$	3	S_{i3}^a
4	$C_{imax4}^N = C_{imax}^N + 4C_i^{Sa}$	1	S_{i4}^a

Використання шкали дає змогу оцінити ефективність витрат на утримання і розвиток ЗС України з використанням такої формули

$$e_i = \frac{S_i^M}{S_5}, \quad (16)$$

$$E = \frac{\sum_{i=1}^n S_i^M}{S_5}, \quad (15)$$

де e_i – ефективність витрат на утримання і розвиток ЗС України за i -ю складовою.

де S_i^M – оцінене значення шкали для i -ї складової витрат;

Послідовність проведення розрахунків складається з п'яти етапів.

S_5 – максимальне значення шкали табл. 2, що дорівнює 9.

На першому етапі. На основі наявної кількості складових витрат, табл. 1 визначається кількість і типи типових структур, які входять до кожної із складових. Приклад такого розподілу типових структур за складовими наведений у табл. 4. Категорія "Готовність" стосується всіх сил, що входять до складу ЗС України.

n – кількість складових витрат.

Ефективність витрат на утримання і розвиток ЗС України за складовими оцінюється за допомогою формули

Розподіл типових структур за складовими витрат (оперативними можливостями)

№ з/п	Категорія можливостей	Назви типових структур сил
1	Готовність	Всі сили
2	Логістика	Окремий батальйон забезпечення Бригада транспортної авіації
3	Розвідка	Окремий розвідувальний батальйон Командно-розвідувальний центр Регіональний центр радіоелектронної розвідки Радіотехнічна бригада Окремий полк дистанційно-керованих літальних апаратів
4	Розгортання та мобільність	Окремий полк оперативного забезпечення Окремий автомобільний батальйон
5	Застосування військ (сил)	Окрема механізована бригада Окрема мотопіхотна бригада Окрема гірсько-піхотна бригада Окрема гірсько-штурмова бригада Окрема танкова бригада Окрема артилерійська бригада Ракетна бригада Реактивна артилерійська бригада Реактивний артилерійський полк Окрема бригада армійської авіації Бригада тактичної авіації Окрема аеромобільна бригада Окрема десантно-штурмова бригада Бригада надводних кораблів Бригада морської піхоти Морська авіаційна бригада Окрема повітряно-десантна бригада
6	Управління та зв'язок	Окремий полк зв'язку Управління повітряного командування Окремий полк зв'язку і управління Управління військово-морської бази
7	Живучість та захист військ (сил)	Окремий ремонтно-відновлювальний полк Окрема рота радіоелектронної боротьби Окремий батальйон охорони і обслуговування Зенітна ракетна бригада Зенітний ракетний полк Дивізіон кораблів охорони та забезпечення Дивізіон аварійно-рятувальної служби

Під час здійснення розподілу уточнюється кількісний склад типових структур, що входять до кожної категорії можливостей.

На другому етапі здійснюється розрахунок необхідних витрат для набуття визначеними типовими структурами можливостей. Розрахунок здійснюється за кожною складовою. В результаті розрахунку отримуються значення $C_{i \max}^N$ та $C_{i \min}^N$ для всіх складових витрат.

Результатом розрахунку є формуванням двох множини $\{C_{1 \min}^N, C_{2 \min}^N, \dots, C_{n \min}^N\}$ та $\{C_{1 \max}^N, C_{2 \max}^N, \dots, C_{n \max}^N\}$.

На основі використання цих множин здійснюються розрахунки числових значень для віднесення їх до шкали табл. 2*. Результатом

віднесення числових значень до шкали табл. 2 є група множин в кількості $2n$, де n – кількість складових витрат. Для i -ї складової витрат ця група матиме вигляд:

$$\begin{cases} C_{i \min 1}^N, C_{i \min 2}^N, \dots, C_{i \min 4}^N \\ C_{i \max 1}^N, C_{i \max 2}^N, \dots, C_{i \max 4}^N \end{cases} \quad (17^*)$$

На третьому етапі розраховуються реальні витрати за складовими. Результатом розрахунку є множина $\{C_1^R, C_2^R, \dots, C_n^R\}$.

На четвертому етапі здійснюється порівняння розрахованих реальних значень із мінімальним та максимальним значенням необхідних витрат за кожною складовою і формується множина $\{S_1^M, S_2^M, \dots, S_n^M\}$. Якщо $C_i^R > C_{i \min}^N$ та

$C_i^R < C_{i\min}^N$ тоді $S_i^M = S_5$ (значенню 9 із шкали табл. 2*). Якщо $C_i^R \leq C_{i\min}^N$, тоді S_i^M дорівнює одному із значень із множини $\{S_{i1}^b, S_{i2}^b, \dots, S_{i4}^b\}$. Якщо $C_i^R \leq C_{i\max}^N$ тоді S_i^M дорівнює одному із значень множини $\{S_{i1}^a, S_{i2}^a, \dots, S_{i4}^a\}$.

На п'ятому етапі здійснюється розрахунок ефективності витрат на утримання і розвиток ЗС України за формулою 14. Якщо розраховане значення менше "1", то витрати на утримання і розвиток ЗС України є неефективними. Визначення, яка із складових є неефективною і на скільки здійснюється за формулою 17. Результат оцінювання ефективності за складовими матиме вигляд, рис. 3.

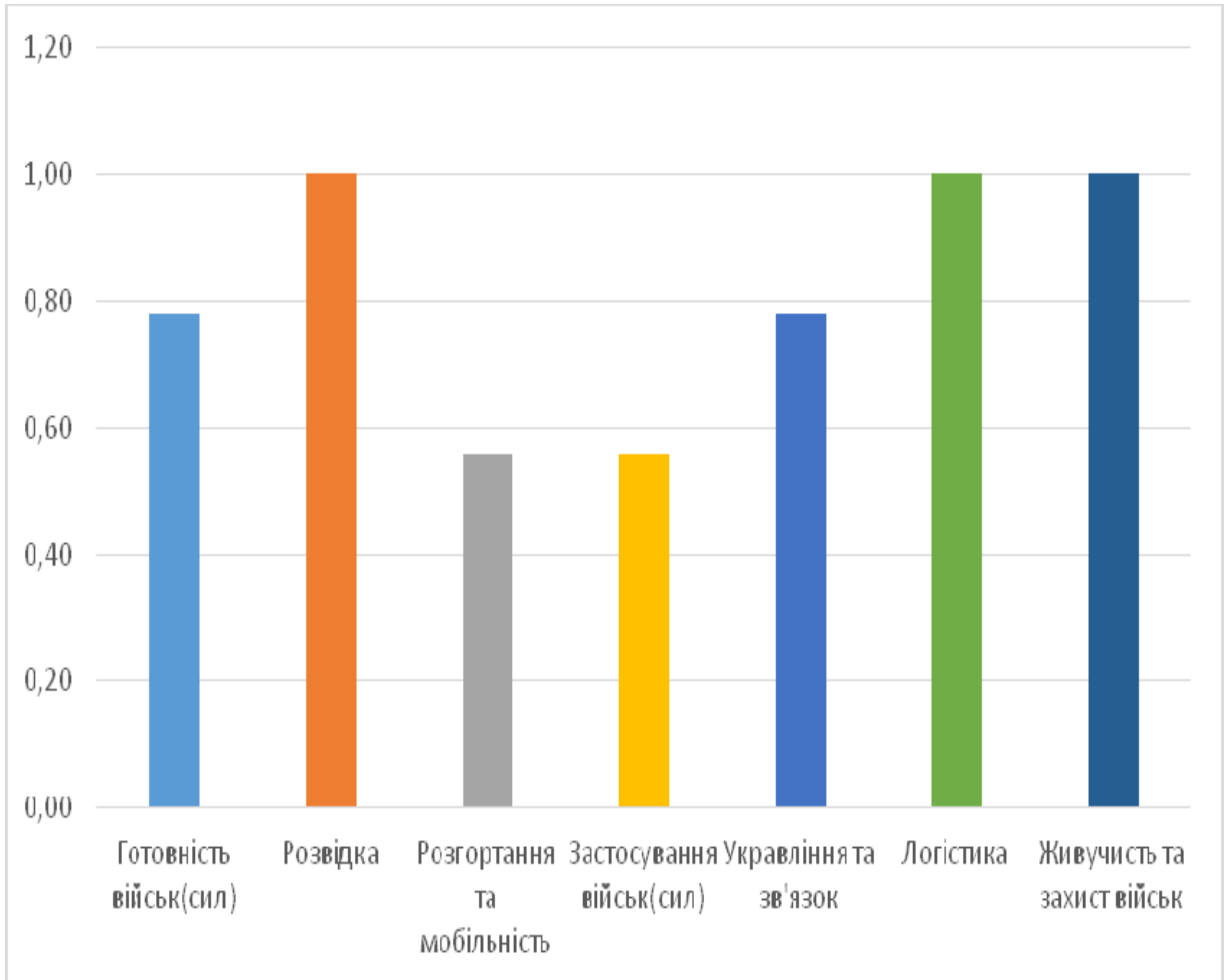

Рис.3. Приклад оцінювання ефективності витрат на утримання і розвиток ЗС України за складовими.

З рис. 2 видно, що витрати на утримання і розвиток таких складових оперативних можливостей, як "Готовність військ (сил)", "Розгортання та мобільність", "Застосування військ(сил)" та "Управління та зв'язок" є неефективними. Загальне значення ефективності витрат за всіма складовими для показаної гістограми становить 0,81. Блок-схема алгоритму розробленої методики показана на рис. 4.

Висновки й перспективи подальших досліджень

Розроблена методика дозволяє на основі кількісних даних про утримання отримувати значення оцінок ефективності витрат застосовуючи значення єдиної універсальної шкали. Це дає змогу оперативно і якісно оцінити ефективність витрат на утримання і розвиток ЗС України і застосовувати розроблену методику в процесі короткострокового оборонного планування.

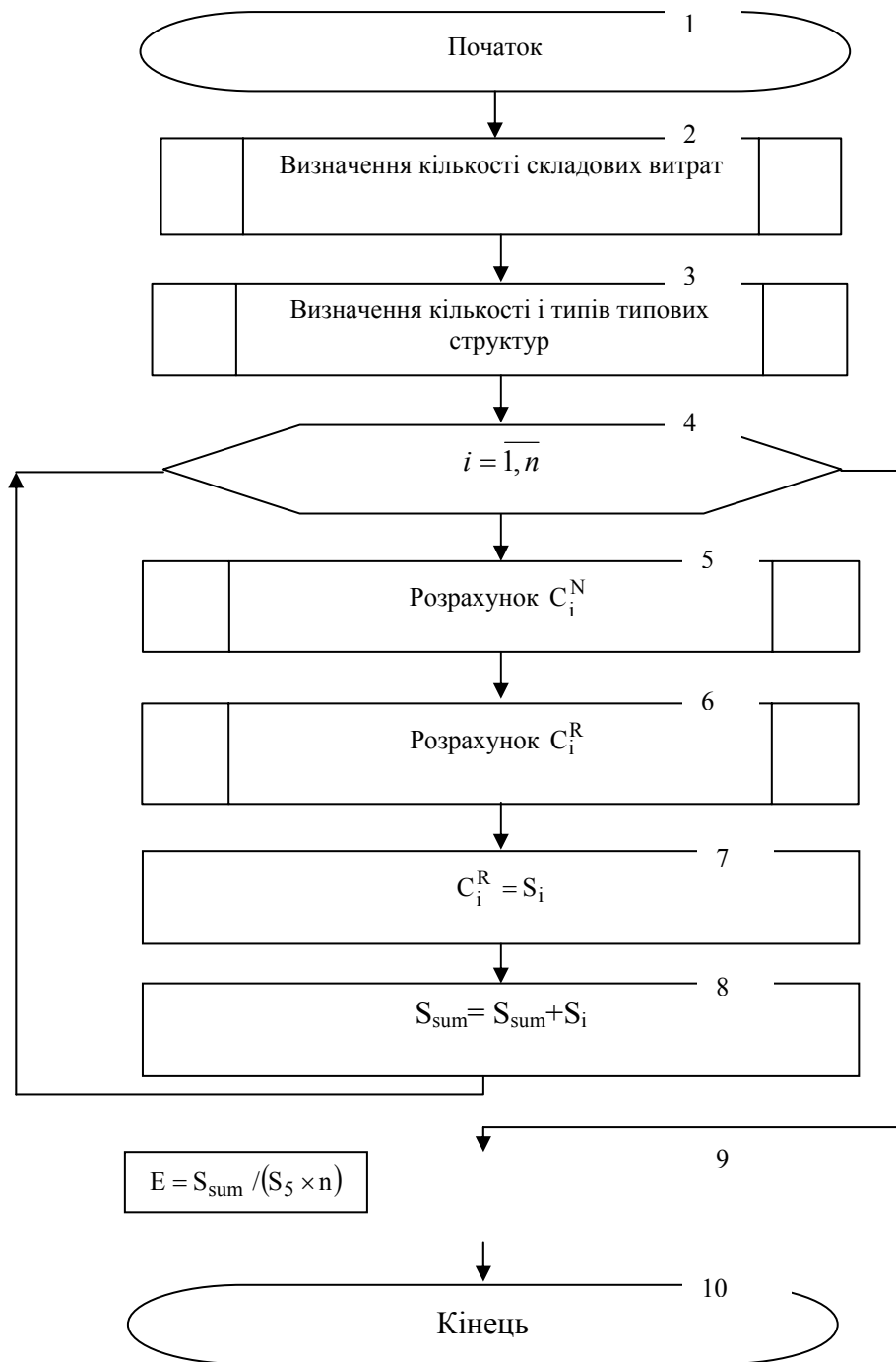

Рис. 4. Блок-схема алгоритму оцінювання витрат на утримання і розвиток ЗС України

До переваг зазначеної методики слід віднести – наочність отриманих результатів, можливість аналітичної інтерпретації та можливість виявлення напрямів підвищення ефективності, адаптивність та гнучкість.

Напрямки подальших досліджень. Розроблена методика дає змогу проводити систематичні дослідження з оцінювання витрат на утримання і розвиток ЗС України та досліджувати

підходи до підвищення їх ефективності для короткострокової перспективи розвитку.

Методика може бути використана у відповідних департаментах Міністерства оборони України та структурах Генерального штабу Збройних Сил України під час виконання завдань короткострокового оборонного планування.

бюджету на потреби ЗС України в умовах нестабільності / Остапенко О.П. // Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем: Зб. наук. пр. – К.: МННЦІТС НАН та МОН України, 2014. – Вип. 19. – С. 275–291.

Література

1. Остапенко О.П. Концептуальний підхід визначення та оцінки ризиків здійснення видатків державного

2. Гуляк О.В., Семененко О.М., Столінець С. Л., Луценко О.К. Методичний підхід до розрахунку витрат на застосування угруповання сухопутних військ / Гуляк О. В., Семененко О. М., Столінець С. Л., Луценко О. К. // Збірник наукових праць Військової академії (м. Одеса). Технічні науки. – 2014. – Вип. 2. – С. 142–150. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zbnpva_2014_2_2
3. Методичний підхід до оцінювання готовності ЗС України щодо виконання завдань за призначенням із

урахуванням можливостей / О. М. Семененко, В. Л. Іванов, О. І. Кремешний, Р. В. Бойко // Наука і техніка Повітряних Сил ЗС України. – 2013. – № 1. – С. 13-19. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nitps_2013_1_5
4. Наказ Міністерства оборони України № 303 від 13.05.2013 “Про затвердження Рекомендацій з організації та проведення оборонного огляду” [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.mil.gov.ua/content/other/MOU303_2013.pdf

ОЦЕНИВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАТРАТ НА СОДЕРЖАНИЕ И РАЗВИТИЕ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ В ИНТЕРЕСАХ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОБОРОНОСПОСОБНОСТИ УКРАИНЫ С УЧЕТОМ СОСТАВНЫХ ОПЕРАТИВНЫХ (БОЕВЫХ) ВОЗМОЖНОСТЕЙ

Альберт Дмитриевич Черненко (начальник научно-исследовательского отдела боевой экипировки Научного центра сухопутных войск Национальной академии сухопутных войск имени Петра Сагайдачного)

Национальная академия сухопутных войск имени гетьмана Петра Сагайдачного, Львов, Украина

В статье предложена методика оценивания затрат на содержание и развитие ВС Украины на основе соотношения реальных и необходимых затрат составных частей оперативных (боевых) возможностей. Для определения верхнего и нижнего порогов эффективных затрат используются необходимые (спланированные) затраты составных частей оперативных (боевых) возможностей и необходимые затраты на содержание.

Ключевые слова: затрат на содержание и развитие ВС Украины, эффективность, оперативные (боевые) возможности, верхний и нижний пороги эффективных затрат.

JUSTIFICATION OF A SCORING SYSTEM FOR EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF MAINTENANCE AND DEVELOPMENT EXPENSES FOR ARMED FORCES OF UKRAINE FOR THE SAKE OF SHORT TERMS SUFFICIENCY OF THE STATE DEFENSE

Albert D. Chernenko (head of the research department of combat equipping)

The Scientific center of the land forces of the Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy, Lviv

A system of parameters for evaluation of the maintenance and development expenses efficiency for the Armed Forces of Ukraine is proposed and justified. It is proposed to use for the evaluation the typical structures, which belong to the categories of operational (combat) capabilities of the performance of task accounting for all scenarios of reaction in response to threats.

Keywords: maintenance and development expenses, the Armed Forces of Ukraine, performance metrics, operational (combat) capabilities, upper and lower thresholds of the effective expenses.

References

1. **Ostapenko O.P.** (2014), Conceptual approach to the identification and evaluation of the risks for expenses from the state budget for the needs of the Armed Forces of Ukraine in conditions of instability, Economics and mathematics modelling of the social-economics systems: Proceedings No 19, pp. 275–291.
2. **Hulyak O.V., Semenenko O.M., Stolynets C. L., Lutsenko O.K.** (2014), Methodical approach to the estimation of expenses for application of land forces troops, Proceedings of the army academy (Odesa). Technical

sciences, No. 2, pp. 142–150; available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zbnpva_2014_2_2
3. **Semenenko O. M., Ivanov V.L., Kremeshnyi O. I., Boiko R. V.** (2013), Methodical approach to evaluating the readiness of the Armed Forces of Ukraine concerning performance of specified tasks on tasks with the account for possibilities. Science and Technology of the Air Forces of Armed Forces of Ukraine. No 1, pp. 13-19. available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nitps_2013_1_5
4. Order of the Ministry of Defense of Ukraine № 303 dated by 13.05.2013 “On approval of recommendations for the organization and implementation of the defense audit”, available at: http://www.mil.gov.ua/content/other/MOU303_2013.pdf